

5. Чи можливо підпалити Чорне море?

Відомий дитячий письменний Корній Чуковський зумів передбачити відповідь на це питання за рік до подій, пов'язаних з «палаючим» морем. У своєму відомому вірші «Переполох» (1926 р.) він писав: «...А лисички взяли спички, к морю синему пошли, море синее зажгли...». 11 вересня 1927 р. о 22:15 в Криму стався землетрус силою 8-9 балів. Багато міст Південного берегу було серйозно пошкоджено. Налякані мешканці, борючись з наслідками стихійного лиха, не помітили екстраординарної події, яка в цей час відбувалася на морі. З трьох маяків західного узбережжя Чорного моря була помічена величезна вогняна смуга в тридцяти милях (55 км) від берега між Севастополем та мисом Лукул. Ця подія була описана відомим професором геології С.П. Поповим. Було висловлено припущення, що це результат займання газу – метану, що вирвався з тріщин на дні континентального схилу на глибині близько 200 метрів. На жаль, судно, відіслане одразу ж для дослідження цього явища, внаслідок шторму було викинуте на берег біля Херсонського маяка.

Перше повідомлення про виявлення струменевих газовиділень метану по типу «холодних сипів» (на відміну від гарячих гідротермальних джерел – так званих «курців») з'явилося в друці у 1976 р. в результаті досліджень на шельфі Мексиканської затоки в США. У Чорному морі їх відкрили у 1989 р. Відкриття отримало широкий резонанс як новий хемоекологічний фактор, що формує особливе життя на дні моря, а також як важливий індикатор при розвідці нових родовищ газу.

Райони газовиділення метану – це особливі утворення на морському дні, що нагадують вулкани висотою до півметра, складені карбонатом кальцію. У Чорному морі розвантаження метану відбувається на тій глибині, де відсутній кисень. Тут знайдені бактерії, здатні утилізувати метан для утворення органічної речовини. Наразі отримати культури цих бактерій не вдалося.

Як виявилось, струменеві метанові газовиділення в Чорному морі доволі широко розповсюджені на різних глибинах. В 2007 р. на шельфі Румунії заснований новий морський заповідник «Метаногенні структури від гирла Святий Георгій» навпроти дельти Дунаю, який взяв під охорону новий біотоп метанових виділень з усіма унікальними організмами, склад яких ще майже не вивчений.

Таким чином, на поставлене на початку питання можна відповісти ствердно. **Інколи навіть море може горіти – якщо під його дном ховаються запаси метану!**

